

جامعه‌ی صنعتی

(تحلیله دیالکتیکه از ساختار قدرت در آمریکا)

هربرت بلومر

بنیان‌گذار دستگاه نظری کنش متقابل گرویه نمایی

ترجمه: ح. ا. تنهایی

عضو هیئت مدیره دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

بیستامدنی

نشر دریای تنهایی و بهار

بهار ۱۳۹۶

سرشناسه	1	لایسنس، استفورد ایم Lyman, Stanford M
عنوان و نام پدیدآور	2	جامعه‌ی صنعتی: تحلیلی دیالکتیکی از ساختار قدرت در آمریکا: هربرت بلومر بنیان‌گذار دستگاه نظری کنش متقابل گزایی تمادی / استفورد لیمن، آرتور ویدنج، ترجمه ح. ا. تنهایی، بیثا ملنی.
مشخصات نشر	3	کرج: نشر دریای تنهایی، انتشارات بهمن پرنیا، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	4	۱۴۴ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ م.
شابک	5	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۳۳-۹۶۸۲۷-۱-۰۰
وضعیت فهرست نویسی	6	فبا
یادداشت	7	عنوان اصلی Social order and the public philosophy, c1988
موضوع	8	بلومر، هربرت، ۱۹۸۷-۱۹۰۰ م.
موضوع	9	جامعه‌شناسی - ایالات متحده - تاریخ
موضوع	10	علوم سیاسی - ایالات متحده - تاریخ
موضوع	11	مفاهیم اجتماعی
موضوع	12	سیاست اجتماعی
شناسه افزوده	13	ج. آرتور، ج. ۲۰۰۶-۱۹۳۲ م
شناسه افزوده	14	تنهایی، بیثا، حسن، ۱۳۲۰- مترجم
شناسه افزوده	15	بیثا، حسن
ردیف‌بندی کنگره	16	۹۶ ۲۸ ۹۸ HM۲۲
ردیف‌بندی دیویی	17	۳۰۱/۰۹۷۳
شماره کتابشناسی ملی	18	۴۶۴۲-۵۷

بهمن پرنیا

جامعه‌ی صنعتی: تحلیلی دیالکتیکی از ساختار قدرت در آمریکا

نوشته: پرفسور ممتاز هربرت بلومر

ترجمه: ح. ا. تنهایی (عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز) - بیثا ملنی

صفحه‌آرایی: پری‌ناز صادقی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ حیدری

چاپ اول: ۱۳۹۶، شماره‌گذاری: ۱۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۳۳-۹۶۸۲۷-۱-۰۰

تلفن انتشارات: ۸۸۰۰۸۹۴۱ - ۸۸۰۰۸۹۴۶

bahmanborna@yahoo.com / www.bahmanborna.ir

قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

این اثر مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران می‌باشد. تصویربرداری و تکثیر از تمام یا بخشی از اثر به هر شکل و بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از ناشر ممنوع است.

فہرست

۷..... پیش گفتار

۱۱..... منطق روابط کارکن و کارفرما

۲۷..... ۱-۱. است و کارکرد اعتصاب کارگری

۴۲..... ۱-۲. اعتصاب کارگری

۵۹..... ۲- صنعتی شدن و مسایل اجتماعی

۶۱..... ۲-۱ نقش صنعتی شدن و مسایل اجتماعی

۶۲..... بستر صحنه‌ی غریبه

۶۴..... فروپاشی نظم سنتی

۶۶..... رهایی نیروهای اجتماعی تازه

۶۸..... بی‌نظمی روان‌شناختی

۷۰..... بی‌سازمانی اجتماعی

۷۳..... واکنش‌های اعتراضی

۷۴..... ۲-۲ صنعتی شدن سرچشمه‌ی بی‌نظمی اجتماعی

۷۴..... مشاهدات مقدماتی

۸۲..... رابطه صنعتی شدن آغازین با بی‌سازمانی و بی‌سامانی

۸۲..... در آمدی بر شرایط غریبه و بیگانه

۸۵..... فروپاشی نظم سنتی

۸۸..... رهایی نیروهای اجتماعی تازه

۹۰..... خلاصه و نتیجه‌گیری

- ۳- نظریه‌ی جامعه‌شناختی در روابط صنعتی..... ۳۹
- ۴- تنش‌گروهی و سازمان‌های ذی‌نفع..... ۹
- ۴-۱ طبیعی بودن بلوک‌های قدرت اقتصادی در جامعه..... ۹
- ۴-۲ سازمان‌های پویا در دنیای سیال..... ۴
- ۴-۳ طبیعت گروه تنش..... ۶
- ۴-۴ سازگاری کارساز پیوسته..... ۷
- ۵- مشکلات سازگاری..... ۹
- ۴-۶ تضاد و مصالح..... ۶
- ۴-۷ طرح‌ها برای کاهش تنش..... ۲
- نتیجه‌گیری..... ۷
- ۵- ساخت اجتماعی و تعارض قدرت..... ۲۹
- ۵-۱ دروازه..... ۹
- ۵-۲ تحلیل قدرت..... ۲
- ۵-۳ روابط کارگر- کارفرما به عنوان روابط قدرت..... ۲۸

پیش گفتار

۱

پروفسور ممتاز هربرت جی بلومر (۱۹۸۷-۱۹۰۰) بنیان‌گذار پارادایم تفسیرگرایی آمریکایی و نام‌گذار دستگاه نظری کنش متقابل‌گرایی نمادی، شاگرد و مخزن‌گوی دستگاه نظری جرج هربرت مید فیلسوف و جامعه‌شناس پرگنیس و بنیان‌گذار دبستان رفتارگرایی اجتماعی، است. نخستین کتابی که حاوی هفت مقاله از بلومر و سه مقاله و دو پیوست از شاگردان وی بود پیش از این در اثری با عنوان «کنش متقابل‌گرایی نمادی و هربرت بلومر» در سال ۱۳۸۸ توسط نشر دیرین منتشر شد. بنابراین، این دومین کاری است که با آن، آثار مستقیم وی را به پژوهشگران فارسی‌زبان علاقه‌مند هدیه می‌کنم.

کتابی که پیش روی دارید مجموعه‌ای چهار سخنرانی و یک مقاله‌ی علمی پژوهشی از بلومر است که برای نخستین بار در ایران چاپ و منتشر می‌شود. مسائل مطرح شده در این کتاب حاصل مطالعات میدانی بلومر از مسائل روابط صنعتی و عناصر درهم‌تنیده در ساختار اجتماعی کار و قدرت در جامعه‌ی آمریکا در سال‌های آخرین مدرنیتی در گذار است که از دیدگاه پارادایمی تفسیرگرایی آمریکایی شرح می‌شود. بلومر در دهه‌ی ۱۹۴۰ به عنوان مذاکره‌گر و گفتگوکننده‌ی مسائل کار و کارگری در اتحادیه‌ی گوشت میلوکی بارکر و رئیس هیات حکمیت و داوری برای شرکت فلز ایالات متحده و کارگران اتحادیه‌ی فلز آمریکا کار کرد و از نزدیک با ساختار سازمان قدرت در میدان روابط صنعتی آمریکا آشنا شد و پس از آن بود که در سال ۱۹۵۱ به مدیریت گروه جامعه‌شناسی در دانشگاه کالیفرنیا در شهر برکلی منصوب گشت. بلومر همچنین از جانب دولت آمریکا برای بررسی و مسائل کارگری زمانی نیز به یوگسلاوی رفت و مسائل کار اتحادیه‌های کارگری را از نزدیک مطالعه نمود.

مواردی که در این مجموعه‌ی کوتاه گردآوری گردیده است از کتاب «نظم اجتماعی و فلسفه‌ی عامه: تحلیل و تفسیری از آثار هربرت بلومر»^۱ است. کتاب نظم اجتماعی و فلسفه‌ی عامه به دو قسمت عمده بخش شده، بخش نخست شامل مقالاتی است که پیرامون کارهای بلومر اما توسط دیگران نوشته و شرح شده‌اند و بخش دوم حاوی برخی نوشته‌ها و سخنرانی‌های خود بلومر است که ویراستاران کتاب، استفورد م. لیمن و آرتور جی. ویدیچ انتخاب نموده‌اند، و من هم همان ردیف چیدمانی که ویراستاران محترم فهرست‌بندی کرده بودند را در این کتاب رعایت نمودم، و البته تنها پنج نمونه از آثار بلومر را از این مجموعه‌ی نویسندگان کتاب و برای ترجمه و نشر برگزیدم، تا در فرصت‌هایی دیگر بخش‌های دیگر را نیز آماده‌ی نشر کنیم.

بنابراین، چهار سخنرانی و یک مقاله که در بند ۴ فهرست آمده، از میان کارهای خود بلومر را انتخاب نمودم که ترجمه‌ی آن‌ها را به چند دلیل مهم و ضروری دانستم: یکی توجه دادن خوانندگان به جایگاه ساختار قدرت و سازمان کار در پارادایم تفسیرگرایی، و به ویژه دستگاه نظری بلومر، که بسیار مورد غفلت قرار گرفته است، دوم نشان دادن کج‌خوانی‌ها یا کم‌خوانی‌های شارحین بلومر به مفهوم کنش پیوسته یا جمعی و ویژگی‌های سازمانی و تاریخی کنش پیوسته، که کمتر مورد توجه خوانندگان غیر متخصص به ادبیات بلومری قرار گرفته است، و سوم گشودن پنجره‌ی دید شاگردان ایرانی در ایران، برای مطالعات مسائل جوامع صنعتی و گونه‌های مشابه مطالعاتی از این دست.

با توجه به کمبود منابع درست پیرامون پارادایم تفسیرگرایی بلومر و فراوانی کج‌فهمی‌ها، و بیشتر برای همراهی با کسانی که نظریات بلومر را در کارهای من دنبال می‌کنند، کوشیده‌ام تا هر کجا شرحی لازم است در پانویست کتاب بیاورم، تا ضمن کمکی احتمالی در فهم بیشتر موضوع، اصل متن بلومر از شرح من مجزا دیده شود. به نظر من بلومر در این پنج اثر، به چندین نکته‌ی مهم

1. Lyman Stanford M., 1988, Social Order and The Public Philosophy: An analysis and interpretation of the work of Herbert Blumer, London: The University of Arkansas Press, Fayetteville.

توجهی رسا نموده، و برای تأکید بر آن‌ها، گاه به تکرار برخی مطالب هم ناگزیر شده است. خلاصه‌ی این نکات عبارتند از:

۱. تأکید بر تعهد پارادایمی دیدن واقعیت به مثابه‌ی کنش جمعی، و در اشکال گوناگون کنش پیوسته،
 ۲. تأکید بر تعهد پارادایمی تعریف کنش پیوسته در اشکال سازمانی، بدون توجه به خرد و کلان یا کوچک و بزرگ بودن، و تنها تأکید بر ویژگی‌های سازمانی و تاریخی کنش جمعی کردن،
 ۳. الزام پارادایمی به دیدن ساخت و چیدمان قدرت در مطالعه‌ی سازمان و احادی کنش پیوسته،
 ۴. الزام پارادایمی به دیدن برسازی و بازسازی کنش پیوسته در موقعیت‌های سازمان یافته، زندگی روزمره، در هر سطح مطالعاتی خرد، میانی، کلان یا جهانی واحد کنش،
 ۵. نقد بر مطالعات کلی‌های تکراری و عوامل‌گرایانه در قلمرو جامعه‌شناسی صنعتی، و تأکید بر نادرستی کاهش یا تقلیل مطالعات واحدهای سازمان‌یافته‌ی اجتماعی به سبب روح مطالعاتی روابط انسانی، فردی و یا از پنجره‌ی مطالعات احساس و نگرش به دیگر سخن، مخالفت با هر نوع کاهش‌گرایی سازمان‌یافتگی واحدهای کنش جمعی به عناصری از جمله موارد یادشده‌ی بالا.
- ترجمه‌ی این کتاب با همکاری سرکار خانم بیت‌لحمی همکار پژوهشی من انجام گرفت، که در چندین نوبت، با هم و نیز به طور جداگانه کار را ترجمه، مرور و مقابله نمودیم، و هرکجا نکته‌ای به لحاظ راحتی خواننده ترجمه ضروری می‌آمد داخل پرانتز یا کروشه در داخل متن افزودیم. چاپ و نشر این کتاب توسط نشر دریای تنهایی و با همکاری نشر بهمن‌برنا انجام می‌گیرد، که بدین‌وسیله از دوست دیرین، جناب آقای شاپوری مدیر محترم نشر بهمن‌برنا، برای این همکاری تشکر می‌نمایم.

ح. ا. تنهایی

فروردین ۱۳۹۶، مهرشهر